Ombudsträff 15/10 2026

Södertälje och Nykvarn lokalföreningar

Inflytande genom samverkan

Sveriges Lärare

Välkomna!

Agenda

- Presentationsrunda
- Kylskåpsfrågor?
- Regelverk för inflytande
- Medbestämmandelagen
- Arbetsmiljölagen och SAM
- Samverkan – formalia
- I praktiken
- Frågorna
- Info från valberedningen direkt före eller efter fikapausen kl 10 resp kl 15

Arbetsrättsliga systemet

Anställnings-avtal

Lokala kollektivavtal

Centrala kollektivavtal

Lagar

Sveriges Lärare

Tre lagar för inflytande

Förtroendemannalagen
FML
1974

Ger arbetstagarorganisationen (ATO) rätt att ha fackliga förtroendemän på arbetsplatsen

Ger facklig förtroendeman vissa rättigheter, skydd och skyldigheter

Medbestämmandelagen
MBL
1976

Innan en arbetsgivare (AG) tar beslut i frågor av vikt måste arbetsgivaren informera och förhandla med arbetstagarorganisationen

Ger arbetstagarorganisationen möjlighet att utreda frågan, inhämta mer information och komma med egna förslag innan beslut

Arbetsmiljölagen
AML
1977

Syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att skapa en god arbetsmiljö

Arbetsplats med fler än fem anställda ska utse ett skyddsombud

Lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL)

- Grundläggande regler för kollektiv arbetsrätt
- Syftet är ökad delaktighet och ökat inflytande
- Arbetsgivarens skyldighet att informera och förhandla
- Arbetsgivaren fattar beslut

Arbetsgivaren är **skyldig att kalla** den arbetstagarorganisationen till vilken hen är bunden av kollektivavtal **till förhandlingar före beslut** om:

- **viktigare förändringar** av verksamheten

Sveriges Lärare

Informationsskyldighet 19 § MBL

Arbetsgivaren är skyldig att **fortlöpande lämna information** till arbetstagarorganisationen om:

- verksamhetens organisation
- planering och utveckling
- ekonomi och budget
- riktlinjer för personalpolitiken

Arbetsgivarens förhandlings-skyldighet,11 § MBL

Arbetsgivaren är **skyldig att kalla** den arbetstagarorganisationen till vilken hen är bunden av kollektivavtal **till förhandlingar före beslut** om:

- viktigare förändringar av verksamheten
- viktigare förändringar av arbets- och anställningsförhållanden för enskild medlem i förbundet

Sveriges Lärare

Arbetsmiljölagen, AML

- **1 kap. 1 §**
  Lagens ändamål är **att förebygga ohälsa och olycksfall** i arbetet samt att även i övrigt uppnå en **god arbetsmiljö**

- **3 kap. 1a §**
  Arbetsgivare och arbetstagare ska **samverka** för att åstadkomma en god arbetsmiljö

- **6 kap. 1 §**
  Arbetsgivare och arbetstagare ska bedriva en på **lämpligt sätt organiserad** arbetsmiljöverksamhet

- **6 kap. 2 §**
  På ett arbetsställe, där minst fem arbetstagare regelbundet sysselsätts, ska det bland **arbetstagarna utses ett eller flera skyddsombud**

AML – samverka

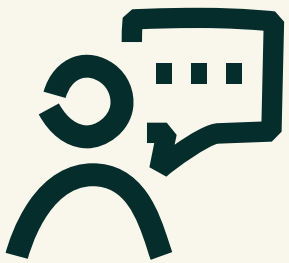
- Regelbundna möten om arbetsmiljö mellan arbetsgivare och skyddsombud
- Systematisk genomgång av arbetsmiljön, t ex arbetsskador och sjukfrånvaro
- Både arbetsgivaren och skyddsombudet tar upp aktuella frågor på dagordningen
- Målet är att komma överens om arbetsmiljöfrågor. Om man inte är överens – vänd dig till din förening i första hand och i andra hand **Lärarlinjen 010-400 40 40**

Systematiskt arbetsmiljöarbete

- Enligt AML ska arbetsgivare och skyddsombud ha regelbundna möten för samverkan i arbetsmiljö
- Kan ske genom skyddskommitté/ samverkansavtal/ arbetsmiljömöten
- På arbetsmiljömötena ska man bland annat:
  - Behandla tillbud och arbetsskadeanmälningar
  - Följa upp handlingsplaner
  - Gå igenom riskbedömningar
  - Följa upp sjukskrivningar
  - Analysera arbetsmiljöenkäter

En arbetsmiljöfrågas väg

Prata med AG

Dokumentera

Utgångspunkt - komma överens om lösning

Samverkansgruppen = skyddskommitté

På varje dagordning: Arbetsmiljö & KIA-rapporter

Kommer ni INTE överens?

Kontakta föreningens huvudskyddsombud eller Lärarlinjen

Fortfarande ingen lösning? Begär 6:6a tillsammans med föreningen

Samverkansavtal

MBL+AML = samverkansavtal

Samverkansgrupp där AG, AO och SO/AMO arbetar med frågor **från tidigt stadium** fram till beslut

Ska försöka bli **eniga** men **AG fattar beslut**

Fler engagerade och delaktiga i beslut som t.ex. på en APT.

I Södertälje kommun, på UK, har vi en överenskommelse om att ombuden får minst 1 tim/v för att arbeta med sitt uppdrag.

Sveriges Lärare

Förberedelse inför samverkan

- Läs eventuella handlingar och ställ frågor till arbetsgivaren om det är något du inte förstår
- Involvera arbetsplatsrådet
- Kontakta föreningen eller Lärarlinjen för stöd och råd
- Involvera medlemmar
- Anmäl de frågor som Sveriges Lärare vill lyfta till dagordningen

Under samverkan

- **Ställ frågor** till arbetsgivaren – egna eller från medlemmarna
- Tänk på skillnad av innebörden i **kan/bör/ska**
- **Skriv egna anteckningar** – att gå tillbaka till vid justering
- **Ajournera** mötet vid behov
- **Bordlägg** en fråga vid behov
- **Yrka** för att formellt framföra en åsikt
- Kom med egna förslag och var **proaktiv**
- Beslut i **oenighet** – viktigt att det **protokollförs**
- Kom överens med arbetsgivaren om hur och när **medarbetare informeras**
- Är **frågan mycket viktig** för Sveriges lärare – ta **tidigt** kontakt med **föreningen**. Oenighet kan hanteras i **central förhandling – tidsfrist på 7 dagar**!

Justering av protokoll

- Sveriges Lärare justerar alltid (AO)
- Läs *hela* protokollet! Jämför med dina anteckningar.
- Speglar protokollet det som sas under mötet? Är yrkanden med?
- Stämmer beslutspunkterna?
- Skriv inte under om det inte stämmer – be den som skrivit rätta till
- Är eventuell **oenighet** i beslut tydliggjord?
- Återkoppling till medlemmar – när, vad, hur och av vem?
- Arbetsgivaren bör skyndsamt informera om beslut
- Förvaring/publicering av protokollen inkl. bilagor

- Protokollet ska vara upprättat och färdigt för justering inom 5 dgr efter mötesdatum
- Protokollet inkl bilagor ska läggas upp på Kanalen (av ag, ej ombud)

Sveriges Lärare

Samverkan – formalia

RUTIN för att anmäla
frågor till APT resp. A-sam

Kallelse

Skriftlig kallelse med dagordning där samverkansärenden och arbetsgivarens beslutspunkter ska anges.

5 dgr före mötesdatum

Samverkan

- Framför vad medlemmarna tycker
- Möjlighet att ajournera
- Skriv egna anteckningar

Protokoll

- Arbetsgivaren för protokoll
- Beslut ska framgå och vad parterna har tyckt
- Läs igenom innan du justerar
- Protokollet ska spegla det som sagts på mötet

Vilka deltar och hur tas beslut?

- Arbetsplatsombud (påverkar)
- Arbetsgivare (beslutar)

Sveriges Lärare

Kontakta ALLTID oss i föreningen/Lärarlinjen när det gäller…

- Övertalighet och arbetsbrist
- Omplacering och förflyttning
- Nekad studieledighet
- Varning eller erinran
- Uppsägning av personliga skäl och avsked
- Misstanke om diskriminering

- **Viktigt för att säkra enskild medlems rätt!**

Sveriges Lärare

Exempel på vanliga frågor i samverkan

Arbetsplatsombud

- Information från arbetsgivaren
- Årshjul
- Tjänsteplanering
- Kalendarium
- Organisationsförändring

Skyddsombud

- Årshjul
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Skyddsronder
- Riskbedömningar
- Tillbudsrapportering
- Medarbetarenkät

Södertälje: Kanalen

ÅRSHJUL FÖR SAMVERKAN A-sam resp APT-frågor/årshjul

Nykvarn: på intranätet?

Sveriges Lärare

Samverkan

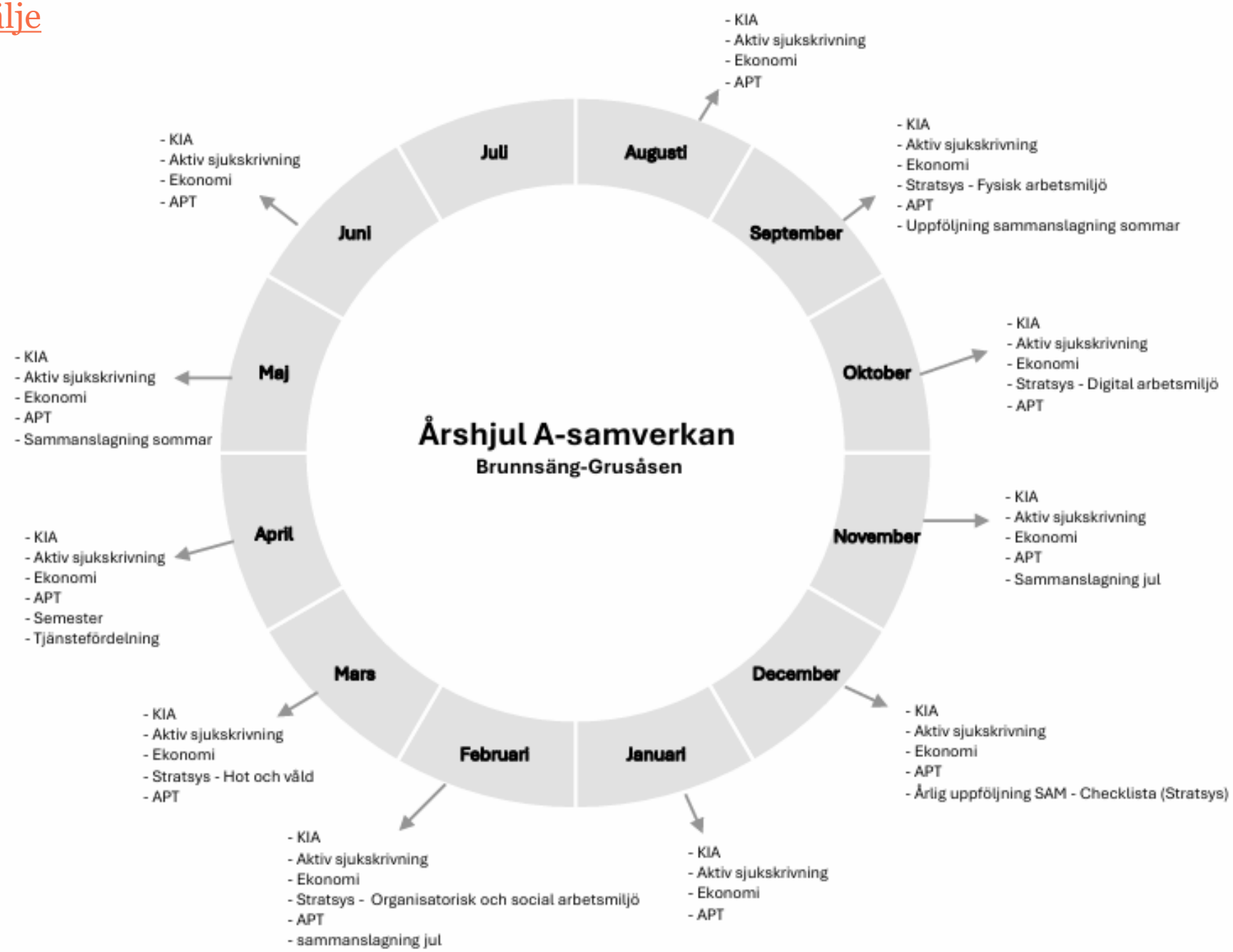
Föreningarnas egna samverkansavtal

Att samverka vid terminsstarten:

- **Datum och tid för A-samverkan**
- **Tid för ombuden** (som schemaposition och i tjänstefördelningen)
- **Årshjulet – anpassad efter den egna verksamheten**
- **Innehållet i APT, tid och möjlighet för alla att delta**
- **Utbildning**:
- Samverkansutbildning i Södertälje kommun: Uppdelad i två delar, rektor och ombud tillsammans
- Arbetsmiljöutbildning i Södertälje kommun: för nya SO/AMO tid för digital utbildning (8-10 tim under 8 v)

Kanalen
[Samverkan - Södertälje kommuns intranät]
Punkt 13 Årshjul

Genomförs vid behov:
- Uppföljning APT
- Organisationsfrågor
- Riskbedömningar

Kanalen
[Samverkan - Södertälje kommuns intranät]
Punkt 13 Årshjul

Sveriges Lärare

I praktiken – case

Omplacering vid konflikt 1

- Vid ett samverkansmöte meddelar arbetsgivaren att hen avser att omplacera en kollega på grund av konflikter i arbetslaget.
- Några tidigare åtgärder eller utredningar har inte presenterats.
- **Hur agerar du som ombud?**

Akut organisations-förändring 2

- Under ett samverkans-möte informerar chefen om en kommande organisationsförändring som innebär förändringar i arbetslagen.
- Arbetsgivaren uppger att beslut måste fattas omgående och detta är första gången frågan lyfts.
- **Hur agerar du?**

Beslutat och klart 3

- På ett APT informerar chefen om att ledningsgruppen redan har fattat beslut om hur årets utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare ska genomföras och förläggas.
- **Hur agerar du som ombud?**

Bristfälligt samverkans-protokoll 4

Efter ett samverkansmöte får du ett protokoll för justering, men flera viktiga yrkanden och synpunkter som du framfört under mötet saknas.

- **Hur går du vidare?**

Portalen

- Länk till Råd och stöd i Portalen
- Ombudsguiden

Tack för idag!

Vi ses på nästa ombudsträff den 19/11